

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Кафедра мовознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри мовознавства

проф. Гайдаєнко І.В.

«28» серпня 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.3.10. «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»

Спеціальність 035.01 Філологія (українська мова та література)

Факультет української філології та журналістики

2017– 2018 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Методика викладання української мови» для студентів спеціальності 035.01 Філологія (українська мова та література)

Розробники: Окуневич Т.Г., кандидат педагогічних наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри мовознавства

Протокол від «28» серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри мовознавства

(підпис)

(проф. Гайдаєнко І.В.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4.0	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035. Філологія (українська мова та література)	Нормативна	
Модулів – 4		Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 120 год.		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,9 год. самостійної роботи студента – 2,7 год.	Рівень вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		34	12
		Практичні	
		28	8
		Самостійна робота	
		58	100
		Вид контролю	
		залік/іспит	залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання 55 % / 45%

для заочної форми навчання – 16% / 84%

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета навчальної дисципліни: розкрити найголовніші й найактуальніші проблеми лінгводидактики: загальні питання методики навчання української мови в загальноосвітній школі на сучасному етапі, особливості змісту й організації вивчення окремих розділів шкільної програми на різних етапах навчання – початковому, основному, завершальному, особливості навчання мови і мовлення школярів; озброїти майбутнього вчителя-словесника найефективнішими формам організації навчального процесу, найдоцільнішими методами та прийомами навчання учнів на сучасному етапі розвитку загальноосвітніх навчальних закладів.

Вивчення курсу ґрунтується на нових технологіях навчання й ураховує розвиток таких компетенцій:

• **професійної** (знання принципів, методів і прийомів навчання української мови, технології проведення уроків мови; знання принципів, підходів до формування в учнів мовленнєвих умінь і навичок; уміння використовувати отриману інформацію у професійній діяльності; здійснювати пошук необхідної інформації; проводити аналіз та давати оцінку власній діяльності тощо);

• **інформаційно-комп'ютерної компетенції** (робота з комп'ютерною технікою; уміння працювати в мережі Internet, користуватися електронною поштою, працювати зі спеціалізованим програмним забезпеченням, ефективно застосувати інформаційні технології і відповідні програми у професійній діяльності);

• **комунікативної компетенції** (здатність застосувати у конкретному спілкуванні знання мови, способи взаємодії з учнями, навички роботи у класі, володіння різними соціальними ролями; засвоєння необхідного обсягу знань з методики навчання мови, опанування всіх видів мовленнєвої діяльності та набуття досвіду роботи з учнівським колективом; знання ділового етикету, толерантне ставлення до співрозмовника, аналіз різних поглядів щодо навчання учнів у школі, позитивна установка щодо власного мовлення тощо);

• **компетенції у сфері самовизначення й саморегуляції особистісних якостей** (адекватна самооцінка, впевненість у собі, самоконтроль, високий рівень мотивації до досягнень, визнання необхідності неперервної освіти впродовж життя тощо).

Завдання навчальної дисципліни:

методичні:

- підготувати майбутніх учителів до педагогічної діяльності в умовах реформування сучасної школи, реалізації концепцій мовної освіти в Україні;
- учити студентів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи, втілювати нові методичні ідеї у практику вивчення предмета, застосовувати педагогічні інновації;
- формувати у майбутніх учителів-словесників дослідницькі навички, розвивати вміння проводити самостійні наукові пошуки та експериментальні дослідження;
- осмислити основні концептуальні засади мовної освіти в Україні, ідеї, закладеної в змісті та структурі чинних програм з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів;
- забезпечити засвоєння студентами системи теоретичних знань і професійних умінь, що допоможуть їм у формуванні в учнів мовної та мовленнєвої компетентностей, виховувати свідомих громадян України;

пізнавальні:

- сформувати загальне поняття про методику української мови, її предмет і завдання;

- осмислити місце методики української мови в системі інших наук;
- осмислити місце мовної освіти у формуванні національної свідомості учнів, роль рідної мови у розвитку національно-мовної особистості;
- розвивати у студентів пізнавальні інтереси, прагнення до удосконалення своєї професійної підготовки, вміння працювати з навчально-методичною літературою;
- забезпечити засвоєння студентами теоретичних знань і професійних умінь, які допоможуть їм формувати в учнів мовну й мовленнєву компетенції, виховувати свідомих громадян України;
- навчити співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи, втілювати нові методичні ідеї у практику вивчення предмета, застосовувати педагогічні інновації;

практичні:

- проводити методичний аналіз матеріалу, що вивчатиметься, а саме: встановлювати наступність і перспективність у його вивченні, співвідношення між теоретичним матеріалом та практичними вміннями, диференціювати матеріал за ступенем складності його засвоєння, виділяти в ньому головне;
- установлювати основні зв'язки між українською мовою і матеріалом з літератури та інших предметів;
- працювати з підручником, уміло використовувати дидактичні можливості методичного апарату навчальної книги, її рубрикацію, умовні позначення, питання і завдання, ілюстративний матеріал, вправи;
- планувати навчальний матеріал на навчальний рік, півроку з кожної теми, розділу;
- складати план-конспект уроку: визначати тип уроку, його структуру, формулювати мету, розробляти його зміст і структуру, формувати мету, визначати його цілі й завдання, добирати дидактичний матеріал, створювати систему вправ, прогнозувати пізнавальну діяльність учнів;
- володіти технологією основних методів і прийомів навчання мови, оптимально використовувати засоби навчання, елементи програмування, алгоритмізацію та комп'ютеризацію на уроках мови, виходячи зі специфіки матеріалу, що вивчається з конкретним контингентом учнів;
- розвивати у студентів пізнавальні інтереси, прагнення до удосконалення професійної підготовки, вміння працювати з навчально-методичною літературою;
- формувати дослідницькі навички, розвивати вміння здійснювати наукові пошуки й проводити експериментальні дослідження;
- вести позакласну роботу з предмета, поєднувати її форми з програмою вивчення мови.

Перелік знань та умінь студентів

Студенти повинні **знати**:

- основні положення сучасних державних документів, програм і підручників з української мови;
- оволодіти арсеналом методів і прийомів успішного навчання рідної мови в школах різних типів;
- приділяти належну увагу аналізу чинних програм і підручників, психологічних основ і загальнодидактичних принципів навчання мови;
- навчитися співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи, втілювати нові методичні ідеї у практику вивчення мови;

студенти повинні **вміти**:

- осмислити основні концептуальні засади мовної освіти в Україні, ідеї, закладені в змісті та структурі чинних програм з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів;
- проводити методичний аналіз матеріалу, що вивчається: встановлювати наступність і перспективність у його вивченні, співвідношення між теоретичним

матеріалом і практичними вміннями, диференціювати матеріал за рівнем складності його засвоєння, виділяти в ньому головне:

- розвивати пізнавальні інтереси, прагнути до самовдосконалення своєї професійної підготовки, уміння працювати з анвчально-методиною літературою;

- установлювати зв'язки між українською мовою і матеріалом з української літератури та інших предметів;

- працювати з підручником. уміло використовувати дидактичні можливості методичного апарату навчальної книги, її рубрикацію, умовні позначення, питання і завдання, ілюстративний матеріал і вправи;

- складати план-конспект уроку: визначати його мету, завдання, тип, зміст і структуру, добирати дидактичний матеріал, систему вправ, прогнозувати пізнавальну діяльність учнів;

- володіти технологією основних методів і прийомів навчання мови, оптимально використовувати засоби навчання, елементи програмування, алгоритмізації і комп'ютеризації наа уроках мови, виходячи зі специфіки матеріалу, що вивчається; навчання

- вести позакласну роботу з предмета, вдало поєднувати її форми з програмовим вивченням мови.

Міждисциплінарні зв'язки

Курс «Методика викладання української мови» пов'язаний із такими розділами мовознавчої науки: педагогіка, психологія, психолінгвістика, сучасна українська літературна мова, стилістика, текстознавство, лінгвістика тексту, а також літературознавством, соціолінгвістикою, теорією комунікації та культурологією.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика української мови як наука і навчальна дисципліна. Українська мова як навчальна дисципліна в загальноосвітній школі. Концептуальні засади навчання української мови. Лінгвістичні основи навчання української мови. основні аспекти навчання мови в школі. Комунікативне спрямування у навчанні рідної мови в школі. Закономірності навчання української мови. психологічні та дидактичні основи навчання української мови.

Програми і підручники з української мови. зміст і принципи побудови шкільного курсу української мови. основні етапи вивчення української мови. варіативність структури і змісту курсу “Рідна мова” в 5-9 і в 10-11 (12) класах. Поглиблений курс української мови. Психологічні й дидактичні основи навчання української мови. принципи побудови шкільних підручників.

Методи, прийоми і засоби навчання української мови. характеристика методів навчання. Програмоване навчання. Комп’ютеризоване навчання. Інтерактивні методи навчання. Системний підхід у навчанні мови. проблемність у навчанні. Засоби навчання.

Проблема уроку в українській лінгводидактиці. Типи уроків української мови, їх структура і методика проведення. Особливості структури уроку мови. технологія сучасного уроку мови. нетрадиційні уроки мови. планування уроків української мови.

Методика вивчення основних розділів шкільного курсу української мови. Методика навчання фонетики й орфоєпії. Методика навчання лексики і фразеології. Методика вивчення будови слова і словотвору. Загальні питання методики вивчення граматики. Методика вивчення частин мови. Методика вивчення синтаксису. Методика навчання орфографії. Методика навчання пунктуації.

Методика зв’язного мовлення. Мовленнєвознавчі поняття та шляхи їх засвоєння. Робота над продуктивними видами мовленнєвої діяльності. Види переказів. Учнівські твори. Аналіз тексту.

Методика роботи зі стилістики. Функціонально-стилістичне спрямування у вивченні мови. робота за стилістики у 5-7 класах. Формування стилістичних умінь та навичок. Стилістичні уміння. Елементи риторики в 5-9 класах. Уроки риторики в старших класах.

Методика вивчення загальних відомостей про мову.

Методика удосконалення мовних умінь і навичок те культури мовлення учнів старших класів. основні вимоги до формування мовної особистості старшокласника. Форми занять з мови у 10-11 (12) класах. Лінгвістичний аналіз текстів.

Позакласна робота з української мови. роль і місце позакласної роботи в системі навчання української мови. форми і зміст позакласної роботи. Шкільний кабінет української мови – осередок позакласної роботи.

Спецкурси та факультативні заняття з української мови.

Методична робота вчителя-словесника. Значення і форми методичної роботи. Шляхи і засоби підвищення кваліфікації вчителів. Робота методичних об’єднань.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	пр	інд	с.р.		л	пр	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Загальні питання методики навчання української мови										
Методика української мови як наука і навчальна дисципліна. Загальні питання вивчення методики.	5	2	2		1	5	2	2		1
Концептуальні засади навчання української мови	1				1	2				2
Нові підходи до вивчення української мови.	1				1	1				1
Українська мова як навчальна дисципліна в середніх закладах освіти.	5	2	2		1	2				2
Основні аспекти навчання української мови	1				1	2				2
Комунікативне спрямування у навчанні української мови.	1				1	1				1
Закономірності навчання української мови	1				1	2				2
Міжпредметні зв'язки та інтегроване навчання	1				1	2				2
Психологічні і дидактичні основи навчання української мови.	5	2	2		1	2				2

Програми і підручники української мови.	5	2	2		1	4	2			2
Принципи побудови шкільних підручників	2				2	1				1
Особливості навчання української мови в школах російською мовою навчання.	2				2	2				2
Разом	30	8	8		4	26	4	2		20

Змістовий модуль 2. Технологія навчання української мови

Методи, прийоми і засоби навчання української мови.	8	4	2		2	6	2	2		2
Програмоване навчання	1				1	2				2
Комп'ютер у навчанні української мови	1				1	2				2
Інноваційні методи навчання на уроках мови	2				2	2				2
Проблемність у навчанні мови.	2				2	2				2
Засоби навчання української мови.	2				2	2				2
Типи уроків української мови, їх структура і методика проведення.	8	4	2		2	4	2			2
Технології навчання української мови в сучасній школі.	6	2	2		2	2				2
Планування уроків української мови.	1				1	2				2
Спостереження й аналіз уроку мови.	1				1	2				2
Разом	32	10	6		6	26	4	2		20

Змістовий модуль 3. Особливості методики вивчення основних розділів шкільного курсу української мови

Методика						6	2	2		2
----------	--	--	--	--	--	---	---	---	--	---

вивчення основних розділів шкільного курсу мови										
Методика Методика навчання фонетики, орфоєпії, графіки.	5	2	2		1	2				2
Методика навчання лексикології й фразеології.	5	2	2		1	2				2
Словникова робота на уроках української мови	1				1	2				2
Робота зі словниками										
Формування лексичних умінь і навичок учнів	1				1	2				2
Методика вивчення будови слова і словотвору.	4	2	1		1	2				2
Методика вивчення граматики	4	2	1		1	2				2
Загальні питання методики вивчення граматики	1				1					
Вивчення морфології на синтаксичній основі	1				1	4				4
Лексична робота на уроках граматики	1				1	2				2
Методика вивчення синтаксису.	1				1	4				4
Методика формування в учнів пунктуаційних умінь і навичок.	1				1	2				2
Методика навчання орфографії.	5	2	2		1	4				4
Методика написання диктантів.	1				1	2				2

Форми занять з мови у старших класах	1				1	4				4
Разом	32	10	8		14	40	2	2		36
Змістовий модуль 4. Мовленнєва підготовка учнів										
Методика формування комунікативних умінь і навичок на уроках української мови	5	2	2		1	6	2	2		2
Наукові основи розвитку зв'язного мовлення школярів						2				2
Особливості роботи на рецептивними та продуктивними видами мовленнєвої діяльності	1				1	2				2
Методика написання та перевірки письмових робіт. Редагування й аналіз творчих робіт.	4		2		2	2				2
Методика удосконалення вмінь і навичок та культури мовлення старшокласників.	1				1	2				2
Методика роботи зі стилістики та риторики	5	2	2		1	2				2
Методика опрацювання стилів мовлення.						1				1
Елементи риторики на уроках української мови в 5-9 класах	2				2	1				1
Особливості						1				1

формування риторичних умінь і навичок старшокласників										
Удосконалення знань, умінь і навичок з мови у старших класах.	2				2	2				2
Позакласна робо-та з української мови та методика її проведення.	3	2			1	2				2
Гурткова робота з української мови та методика її проведення.	1				1	2				2
Шкільний кабінет української мови	2				2	1				1
Методична робота вчителя-словесника						2				2
Разом	26	6	6		14	28	2	2		24
РАЗОМ	120	34	28		58	120	12	12	8	100

5. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

1. Змістовий модуль

Тема. Загальні питання методики навчання української мови

Лекційний модуль

1. Методика української мови як наука і навчальна дисципліна.
2. Українська мова як навчальна дисципліна в середніх закладах освіти.
3. Психологічні і дидактичні основи навчання української мови.
4. Програми і підручники з української мови.

Практичний модуль

1. Методика навчання української мови: загальні питання.
2. Українська мова як навчальний предмет в середній школі.
3. Шкільні програми з української мови. Шкільні підручники з української мови
4. Психологічні і дидактичні засади навчання української мови.

Модуль самостійної роботи

1. Концептуальні засади навчання української мови.
2. Нові підходи до вивчення української мови.
3. Основні аспекти навчання української мови.
4. Комунікативне спрямування у навчанні української мови.
5. Закономірності навчання української мови.
6. Міжпредметні зв'язки та інтегроване навчання.
7. Принципи побудови шкільних підручників.
8. Поглиблений курс української мови.
9. Факультативи та спеціальні курси української мови.
10. Особливості навчання української мови в школах з російською мовою навчання.

Підсумкова тека

1. Тести.
2. Завдання для контролю.
3. Запитання для самоконтролю

2. Змістовий модуль

Тема. Технологія навчання української мови

Лекційний модуль

- 5-6. Методи, прийоми і засоби навчання української мови.
- 7-8 Типи уроків української мови, їх структура і методика проведення.
9. Технології навчання української мови в сучасній школі.

Практичний модуль

1. Методи і прийоми навчання української мови.
2. Сучасний урок української мови, його структурні елементи.
3. Технологія проведення уроку української мови.

Модуль самостійної роботи

1. Засоби навчання української мови.
2. Програмоване навчання.

3. Комп'ютер у навчанні української мови.
4. Інноваційні методи навчання.
5. Системний підхід у навчанні мови.
6. Проблемність у навчанні мови.
7. Особливості технології сучасного уроку.
8. Планування уроків української мови.
9. Спостереження й аналіз уроку мови.

Підсумкова тека

1. Тести.
2. Запитання для контролю.
3. Запитання для самоконтролю
4. Запитання до заліку.

3. Змістовий модуль

Тема. Особливості методики вивчення основних розділів шкільного курсу української мови

Лекційний модуль

1. Методика навчання фонетики, орфоєпії, графіки.
2. Методика навчання лексикології й фразеології.
3. Методика вивчення будови слова і словотвору.
4. Методика вивчення граматики
5. Методика навчання орфографії.

Практичний модуль

1. Методика навчання фонетики, орфоєпії, графіки.
2. Наукові засади методики навчання лексикології й фразеології.
3. Методика вивчення граматики.
4. Методика навчання орфографії.

Модуль самостійної роботи

1. Загальні питання методики вивчення граматики
2. Словникова робота на уроках української мови
3. Робота зі словником на уроці мови.
4. Формування лексичних умінь і навичок учнів.
5. Вивчення морфології на синтаксичній основі.
6. Лексична робота на уроках граматики.
7. Методика вивчення синтаксису
8. Методика формування в учнів пунктуаційних умінь і навичок.
9. Методика написання диктантів.
10. Форми занять з мови у старших класах.
11. Особливості узагальнення й систематизації знань, умінь і навичок старшокласників.

Підсумкова тека

1. Тести.
2. Запитання для контролю.
3. Запитання для самоконтролю

4. Змістовий модуль

Тема. Мовленнєва підготовка учнів

Лекційний модуль

1. Методика формування комунікативних умінь і навичок на уроках української мови
2. Методика роботи зі стилістики та риторики
3. Позакласна робота з української мови та методика її проведення.

Практичний модуль

1. Наукові основи розвитку зв'язного мовлення школярів.
2. Методика написання та перевірки письмових робіт.
3. Методика опрацювання стилів мовлення. Особливості формування риторичних умінь і навичок старшокласників.

Модуль самостійної роботи

1. Особливості роботи над рецептивними та продуктивними видами мовленнєвої діяльності.
2. Методика написання та перевірки письмових робіт. Редагування й аналіз творчих робіт.
3. Методика та удосконалення умінь і навичок та культури мовлення старшокласників.
4. Методика опрацювання стилів мовлення.
5. Елементи риторики на уроках української мови в 5-9 класах.
6. Особливості формування риторичних умінь і навичок старшокласників.
7. Гурткова робота з української мови та методика її проведення.
8. Позакласна робота з української мови
9. Шкільний кабінет української мови.
10. Методична робота вчителя-словесника.
11. Шляхи підвищення кваліфікації вчителів.
12. Робота шкільних методичних об'єднань.

Підсумкова тека.

1. Тести.
2. Запитання для контролю.
3. Запитання для самоконтролю.
4. Запитання до екзамену.

Підсумкова тека:

6. Методи навчання

Теоретичний матеріал курсу охоплює вузлові питання методики навчання української мови в загальноосвітніх навчальних закладах, що передбачає комплексне використання різноманітних методів організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів навчання, які спонукають та активізують індивідуальну діяльність студентів, впливають на якість професійної підготовки студентів і є першоджерелом цієї якості.

У підготовці студентів необхідно враховувати такі рівні навчання:

Перший рівень – знання-знайомства, які дозволяють студенту розрізняти, впізнавати знайомий йому предмет, явище, певну інформацію.

Другий рівень – знання-копії, що дозволяють переказати, репродукувати засвоєну інформацію.

Третій рівень – знання-вміння, тобто можливість застосувати одержані знання в практичній діяльності.

Четвертий рівень – знання-навички – автоматизовані вміння.

П'ятий рівень – категорія творчості в певній галузі навчально-пізнавальної діяльності.

Цілісний підхід до навчання студентів передбачає поділ методів на дві групи: традиційні та нетрадиційні

Домінуюче місце серед традиційних методів посідають пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі інформаційні; словесні (лекції, семінари, лекції-семінари. розповідь, бесіда; наочні (ілюстрація, демонстрація);

Окрім традиційних методів навчання для тренування та розвитку творчого мислення студентів, формування в них відповідних практичних умінь і навичок використовуються методи активного навчання, що стимулюють і підвищують інтерес студентів до занять, активізують та загострюють сприймання навчального матеріалу. Серед активних методів навчання широкого застосування набули: проблемна лекція, ділова гра, аналіз конкретних ситуацій, активне програмове навчання, диспут, дискусія, мозкова атака, аналіз конкретних ситуацій, ігрове проектування, метод аналізу ситуацій, метод "аналогії" та метод вправ.

До методів навчання, в процесі яких виявляється та оцінюється індивідуальна діяльність студентів, відносимо позааудиторну діяльність: систематична робота студентів у проблемних групах; організація і проведення диспутів, науково-практичних конференцій; участь студентів у конкурсах і олімпіадах; випуск журналів та газет.

Самостійна навчально-пізнавальна діяльність студентів виявляється тим характерним видом навчання, який найповніше відбиває загальні риси творчої діяльності.

7. Методи контролю

Метою контролю успішності науково-теоретичної та практичної підготовки студентів є виявлення рівня засвоєння ними знань теоретичного матеріалу з курсу "Методика навчання української мови", розуміння важливості теоретичного матеріалу для планування та проведення навчально-виховної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах й обсягу вмінь поєднувати набуті знання для вирішення практичних завдань навчання української мови.

Завдання контролю полягає у визначенні рівня теоретичної та методичної підготовки студентів: глибини та міцності теоретичних знань, володіння термінологією, здатності творчо використовувати знання для вирішення конкретних завдань, володіння основними професійно-методичними вміннями.

Система контролю з курсу "Методика навчання української мови" охоплює поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль передбачає перевірку:

1. Рівня виконання студентами завдань до практичних та семінарських занять.

Форми контролю: усне або письмове опитування, тестування.

2. Рівня самостійного вивчення студентами тем курсу методики.

Форми контролю: виконання контрольних завдань, написання рефератів, підготовка конспектів уроків.

3. Відвідування студентами лекційних, практичних, семінарських занять.

Форми контролю: облік відвідування.

Модульний контроль передбачає перевірку рівня засвоєння студентами теоретичних і практичних питань окремих розділів курсу.

Форми контролю: тестування у письмовій формі; виконання індивідуально-дослідного завдання.

Підсумковий контроль передбачає перевірку рівня засвоєння теоретичних знань і володіння професійними вміннями, сформованими в студентів у результаті вивчення курсу "Методика навчання української мови".

Форми контролю: комплексна контрольна робота, тести, іспит (усна відповідь).

8. Критерії оцінювання знань студентів

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів вивчення дисципліни у формі заліку. Студент допускається до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом. Підсумковий контроль (залік) проводиться у формі тестів.

Проведення заліку передбачає оцінку знань студентів за п'ятибальною та стобальною системами оцінювання знань студентів:

Дисципліна: **Методика викладання української мови**

Форма контролю: **залік**

Рівень, шкала ECTS, оцінка	Теоретична підготовка	Практичні уміння й навички
1	2	3
Зараховано 60-100 б.	Студент має глибокі знання з методики навчання української мови в середній школі, орієнтується в основних документах (стандарт мовної освіти в Україні, Болонський процес, програми, підручники); уміє застосовувати набуті знання на практиці (добирання методів і прийомів навчання, дидактичного матеріалу, організації самостійної роботи з учнями); володіє навичками професійного мовлення. Студент уміє працювати з науковою літературою, аналізувати опрацьований матеріал та обговорювати його.	Під час виконання практичних завдань, контрольних робіт і тестів студент дотримується всіх вимог, передбачених програмою курсу. Він виявляє вміння оцінювати власні досягнення й аналізувати помилки. Студент може застосувати здобуті знання на практиці (складання конспекту уроку).
Не зараховано 1-59 б.	Студенти погано орієнтуються у змісті і структурі курсу, має труднощі у з'ясуванні певного лінгводидактичного явища. Йому не вистачає умінь і навичок аналізувати навчально-виховний процес, допускає суттєві помилки у підготовці конспектів уроків з української мови.	Під час виконання контрольних робіт студент виявляє вміння добирати окремі приклади використання методів і прийомів, але самостійно виконати роботу не може.

Дисципліна: **Методика навчання української мови**

Форма контролю: іспит

А 5 (відмінно)	Студент має глибокі знання з дидактики середньої школи, методики навчання української мови в середній школі, орієнтується в основних документах, пов'язаних зі стандартом мовної освіти в Україні та впровадження Болонського процесу. Уміє аналізувати державні документи пов'язані з лінгводидактикою середньої школи, застосовувати набуті знання на практиці (в конспектах уроків, організації самостійної роботи з учнями, у позакласній роботі), володіє навичками професійного мовлення. Студент уміє працювати з науковою літературою, реферувати опрацьований матеріал та обговорювати його. Студент уміє спостерігати й аналізувати заняття з мовознавчих дисциплін, підготовлені та проведені уроки з української мови.
В 4,5 (добре)	Студент має ґрунтовні знання теоретичного матеріалу, добре орієнтується в змісті, структурі лінгвістичних дисциплін, володіє практичними навичками спостереження й аналізу уроків з української мови, але допускає незначні неточності у визначенні лінгводидактичного апарату.
С 4 (добре)	Студент знає програмовий матеріал, виявляє розуміння лінгводидактичної термінології, орієнтується у змісті й структурі лінгводидактики середньої школи, але йому бракує практичних умінь і навичок.
Д 3,5 (задовільно) Е 3 (задовільно)	Студенти орієнтуються у змісті і структурі курсу, але з'ясувати детально певне явище не може. Йому не вистачає умінь і навичок аналізувати навчально-виховний процес з лінгвістичних дисциплін, допускає суттєві помилки у підготовці конспектів уроків з української мови.
Ф 2 (незадовільно з можливістю повторного складання)	Студент має досить приблизні знання матеріалу курсу. Не володіє специфічною термінологією, у нього відсутні практичні уміння й навички проведення уроків української мови.
Х1 (незадовільно з обов'язковим повторенням вивченого курсу)	Студент не володіє знаннями, уміннями й навичками з виучуваного курсу, не працював ні з викладачем, ні самостійно.

9. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Алексеева Т. Розвивальне навчання – основа формування творчої особистості // УМЛШ. – 2003. - №5. – С.17-19.
2. Бакаленко И.Н. Методика преподавания русского языка: Учебное пособие для студентов-филологов. В 2-х частях. – Ч.1. : Теоретические основы методики преподавания русского языка. – Запоржье: ЗГУ, 2003.
3. Біляєв О.М. Зміст уроку мови // УМЛШ. – 2003. - №4. – С.2 – 7.
4. Біляєв О.М. Інтегровані уроки рідної мови // Дивослово. – 2003. - №5. – С.36-40
5. Богданова І.М. Педагогічна інноватика. – Одеса: ТЕС, 2000.
6. Босак С. Методи особистісно-орієнтованого навчання // УМЛШ. – 2003. - №8. – С.37-41.
7. Варзацька Л., Дворецька Л. Види мовних завдань у структурі інтегрованого уроку рідної мови і мовлення в 5 класі // УМЛШ. – 2004. - №4. – С.4-7.
8. Голуб Н., Дяченко Н., Остапенко В., Шляхова В. Технологія сучасного уроку рідної мови. - Черкаси: Відлуння, 1999.
9. Гончаренко С.І. Методика як наука. – К.-Хмельницький: Вид-во ХГПК, 2000.
10. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. – К.: Академвидав, 2004.
11. Донченко Т.К. Організація навчальної діяльності учнів на уроках рідної мови. – К.: Фондація ім. О.Ольжича, 1995.
12. Караман С. Методика навчання української мови в гімназії. – К.: Ленвіт, 2000.
13. Концепція мовної освіти 12-річної школи // Дивослово. – 2002. - №8. – С.58-62.
14. Мельничайко В.Я., Пентиліук М.І., Рожило Л.П.. Удосконалення змісту і методів навчання української мови. – К.: Рад. школа, 1982.
15. Методика навчання рідної мови в середніх освітніх закладах / За ред. М.І.Пентиліук. – К.: Ленвіт, 2005.
16. Методика навчання рідної мови в середніх освітніх закладах / За ред. М.І.Пентиліук. – К.: Ленвіт, 2010.
17. Могила Н. Система інноваційних методів як засіб реалізації диференційованого навчання // УМЛШ. – 2003. - №5. – С.13-16.
18. Педагогічні технології у безперервній професійній освіті / За ред.. Сисоевої С.О. – К., 2001.
19. Пентиліук М., Горошкіна О., Нікітіна А. Концепція когнітивної методики навчання української мови // Дивослово. - 2004. - №8. – С.5-9.
20. Пентиліук М., Горошкіна О., Нікітіна А. Концептуальні засади комунікативної методики навчання української мови // УМЛШ. – 2006. - №1. – С.15-20.
21. Пехота О.М., Старєва А.М. Особистісно орієнтоване навчання: підготовка вчителя. – Миколаїв: Іліон, 2005.
22. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. – К.: А.С.К., 2005.
23. Скуратівський Л., Шелехова Г. Орієнтовне календарне планування уроків і тематичного контролю за рівнями навчальних досягнень учнів 5 класу з рідної (української) мови (I семестр) // УМЛШ. – 2005. - №6. – С.60-63.
24. Шелехова Г.Т. Система роботи з розвитку зв'язного мовлення на уроках рідної

мови в середній школі. – К., 1996.

Допоміжна

2. Адаменко С. Культура мови / Практикум для учнів 9-11 класів (з учнівських творів) // Українська мова та література. -38 (390), жовтень 2004. - С. 20-21.
3. Астеній І.А. Найтонші відтінки рідного слова (робота над твором у початкових класах). Тернопіль: Навчальна книга - Богдан. - 2005. - 30с.
4. Бабенко О. Розвиток творчих здібностей учнів // Дивослово.- 2001. - №11. - С. 28, 45-46.
5. Безсмертна Н. Вічний двигун на ім'я словотвір // Українська мова та література в середніх школах. - 2004. - №4. - С.16- 20.
6. Беляєв О. Доказова розповідь та евристична бесіда у навчанні мови // Українська мова та література в школі. - 2003. -№8. - С.2-5.
7. Беляєв О.М. Інтегровані уроки рідної мови // Дивослово. -2004 - №5. - С.36-40.
8. Беляєв О.М. Зміст уроку мови // Українська мова та література в школі. - 2003. - №4. - С.2-6.
9. Бондарчук Л.І. Методику підказує текст: Навчальний посібник. - Тернопіль: Мальва-ОСО, 2001. - 160с.
10. Бондаренко Н. Уроки розвитку зв'язного мовлення у 5 класі (докладний переказ-опис тварини) // Дивослово. - 2002. -№6.
11. Бондаренко Н. Уроки розвитку зв'язного мовлення у 5 класі (докладний переказ-опис тварини) // Дивослово. - 2002. -№11.
12. Бондаренко Н. Уроки розвитку зв'язного мовлення у 5 класі (докладний переказ-опис тварини) // Дивослово. - 2003. -№11. - С. 43-46.
13. Босак С. Особистісно-орієнтоване навчання - у практиці. // Українська мова та література в школі. - 2003. - № 8. - С. 37 - 41.
14. Бурда К. Критерії вибору вправ у процесі вивчення теми «Прийменник» // Українська мова і література в школі. -2004. - №5. - С. 19-23.
15. Варзацька Л., Дворецька Л. Методика інтегрованого уроку мови // Дивослово. - 2004. - №3. - С.31-50.
16. Варзацька Л., Кратасюк Л. Інтерактивні методи навчання:лінгводидактичні засади // Дивослово. - 2004. - №11, (продовження)
17. Варзацька Л., Кратасюк Л. Інтерактивні методи навчання:лінгводидактичні засади // Дивослово. - 2005. - №2. - С. 5-19, (продовження).
18. Вербовий О. Систематизація та закріплення вивчених орфограм та пунктограм // Українська мова та література. -6(406), лютий 2005. - С. 17-19.
19. Глазова О. Навчання діалогічного мовлення // Дивослово. -2003. - №1. - С. 31- 33.
20. Горлова В. Чим близький прикметник українцям? // Українська мова і література в середній школі... - 2002. - №4. - С.131-135.
21. Горошкіна О. «Не бійтеся заглядати у словник.» (лексикографічна робота у 10 класі). - Дивослово. - 2000. - №9. - С.33-36.
22. Девдера М. Узагальнення та повторення вивченого матеріалу «диктантний алгоритм» // Українська мова та література в школі. - 2004. - №5. - С.40-44.
23. Дика Н. Робота над граматичними (синтаксичними) помилками // Дивослово. - 2002. - №12. - С. 40-42.
24. Дика Н. Робота над граматичними (морфологічними) помилками // Дивослово. - 2002. - №12. - С. 30-33.
25. Дідук Г.І. Лінгвостилістичні та комунікативно-ситуативні вправи на уроках української мови у 5-7 класах. - Тернопіль:Навчальна книга - Богдан, 2004. - 80с.
26. Дмитренко Г. Займенник (6 клас) // Урок української. -2000. - №10. - С. 30-35.
27. Донченко Т. Формування в учнів поняття про типи мовлення і типологічну структуру тексту // Дивослово. - 2004. - №4. -С. 23-25.

28. Дороз В. Помилки в українському мовленні учнів національних спільнот та шляхи їх подолання // Українська мова та література. - 38 (390), жовтень 2004. - С. 14-19.
29. Дороз В. Лінгвокультурологічний підхід до вивчення української лексики учнями 5-6-х класів російської та болгарської національностей // Українська мова та література. - 8 (360), лютий 2004. - С. 9-16.
30. Дороз В. Лінгвокультурологічний підхід до вивчення української лексики в школах з російською мовою навчання: Монографія. - Київ-Ніжин: ТОВ «Видавництво» Аспект-Поліграф», 2006. - 184с.
31. Дороз В. Вивчення української лексики в 5-6 класах шкіл з багатонаціональним контингентом (Лінгвокультурологічний підхід) // Дивослово. - 2005. - № 10. - С. 4-8.
32. Дубовик С. Застосування методики взаємного навчання на уроках української мови в школі (вивчення тем «Прислівник» і «Дієприслівник») // Українська мова і література в школі. - 2004. - №4. - С. 6-8.
33. Заболотний О. Розвиток навчально-пізнавальної активності учнів (Проблемні ситуації) // Дивослово. - 2004. - №12. - С. 29.
34. Каткова І. Чи потрібна «еврика» на уроках мови (евристичні методи і прийоми навчання як засіб підвищення орфографічної грамотності учнів) // Українська мова й література в середніх школах. - 2003. - № 5. - С. 70-75.
35. Кащук А. Будова слова в українській мові (у завданнях, за-питаннях і відповідях) // Українська мова та література в школі. - 2002. - №7.
36. Комп'ютер в роботі педагога: Учебное пособие/ Под ред..Н.Ю.Пахомовой. - М.: ИКЦ «МарТ»; Ростов н/Д: «МарТ»,2005. - 192с.
37. Коршун Т. Слово - основний продукт мовленнєвої діяльності, центральна одиниця внутрішнього лексикону // Рідні джерела. - 2001. - № 2. - С. 14-17.
38. Кравченко Л.П. Сучасні комп'ютерні технології на уроках філології // Вивчаємо українську мову та літературу. - №17-18 (57-58) червень 2005 р. - С. 9-13.
39. Кравченко О. Урок формування пунктуаційних умінь і навичок у процесі вивчення безсполучникового складного речення //Українська мова і література в школі. - 2000. - №4. - С. 44-45.
40. Кратасюк Л. Інтерактивні методи навчання: лінгводидактичні засади // Дивослово. - 2004. - №10. - С. 2-11, (початок).
41. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. - Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. - 416с.
42. Кутенко Л. Підготовчі вправи до усних зв'язних висловлювань на початковому етапі навчання української мови // Рідні джерела. - 2000. - №2. - С. 10-15.
43. Кучеренко І. Психологічні умови засвоєння стилістики учнями старших класів // Українська мова і література в школі. 2004. - №4. - С. 9-12.
44. Лаврінчук І. Аналіз диктанту (алгоритм роботи над помилками) // Українська мова та література. - 6 (406), лютий 2005. С. 11-13.
45. Лещенко Г. Система ситуативних завдань до уроків розвитку зв'язного мовлення (5 клас) // Українська мова і література в школі. - 2004. - №5. - С. 13-18.
46. Ляшкевич А. Генезис бесіди як дидактичної основи діалогічного мовлення // Українська мова та література в школі. -2001. - №2. - С.7-9.
47. Марєга В. Самодиктант на уроках мови і літератури // Дивослово. - 2001. - №2. - С.40-41.
48. Марун М. Дозвольте з вами поспілкуватися // Українська мова й література в середніх школах. - 2001. - №1. - С. 181-185.
49. Мащенко Л. Дієприкметник, дієприслівник як форми дієслова. Нестандартний урок з мови // Українська мова та література. - 14 (366), квітень 2004. - С. 5-7.
50. Мельник Н. Опорні конспекти з української мови // Українська мова та література в школі. - 2001. - №2. - С. 50-55.
51. Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах // За ред.

М. Пентилюк. - К., 2000. - С. 181-204.

52. Мовчун Ф. Слово, його етимологія і виховання // Рідні джерела. - 2000. - №2. - С. 6-9.

53. Мовчун Ф. Про що розповідають слова // Рідні джерела. -2000. - №3. - С. 6-10.

54. Мовчун А. Наші помічники - розділові знаки // Дивослово. -2001. - №11. - С. 19-24.

55. Новосьолова В. Вивчення дієприкметника на уроках рідної мови у 7 класі // Українська мова і література в школі. -2004. - №4. - С. 12-16.

56. Ободянська Н. Діагностика й викорінювання орфографічних помилок у письмових роботах учнів // Українська мова та література. - 6 (406), лютий 2005. - С. 9-10.

57. Омельчук С. Формування навичок стилістичного аналізу складних синтаксичних конструкцій // Дивослово. - № 2003.- № 12. - С. 33-35.

58. Омельчук С. Формування мовленнєво-комунікативних умінь на синтаксичній основі (система мовленнєвих вправ у 9 класі) // Дивослово. - 2004. - №6. - С. 8-11.

59. Омельчук С. Формування мовленнєво-комунікативних умінь на синтаксичній основі (система мовленнєвих вправ у 9 класі) // Дивослово. - 2004. - №8. - С. 26-29.

60. Омельчук С. Реалізація дослідницького методу в процесі формування мовленнєво-комунікативних умінь учнів (на матеріалі вивчення складнопідрядних речень з кількома підрядними) // Дивослово. - 2003. - №3. - С. 35-36.

61. Омельчук С. Формування мовленнєво-комунікативних умінь: проблема вибору вправ (на матеріалі складних речень)// Дивослово. - 2002. - №12. - С. 26-28.

62. Омельчук С. Основа мовлення - діалог // Українська мова й література в середніх школах. - 2002. - №5. - С. 81-85.

63. Омельчук С. На шляху до людини розмовляючої // Українська мова й література в середніх школах. - 2003. - №5. - С.84-91.

64. Палихата Е.Я. Культура українського діалогічного мовлення спілкування. 5-9 класи: Навчальний посібник для учнів. -Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2003. - 104 с.

65. Пентилюк М., Нікітіна А., Горюшкіна О. Концепція когнітивної методики навчання української мови // Дивослово. -2004. - № 8. - С. 5-9.

66. Пентилюк М. Мовленнєві помилки та принципи їх класифікації // Українська мова та література в школі. - 2003. - № 3.- С. 26-29.

67. Пентилюк М. Мовленнєві помилки та принципи їх класифікації // Українська мова і література в школі. - 2003. - № 3. -С. 26-29.

68. Пермінов В. Вивчення правопису прислівників за допомогою методів ейдетики // Українська мова та література. - 14 (366),квітень 2004. - С. 7-8.

69. Плітко В. Вивчення мови через текст // Дивослово. - 2004. -№4. - С. 26-27.

70. Плиско К.М. Синтаксис української мови в опорних конспектах, таблицях і завданнях. - Х.: Вид. група «Основа», 2004. - 96 с.

71. Полевікова О.Б. Використання творчих вправ як засобу мотиваційного забезпечення процесу навчання рідної мови //Початкова школа. - 2004. - № 3. - С. 15-18.

72. Полевікова О.Б. Творча робота як засіб розвитку мотивації навчання школярів // Початкова школа. - 2002. - № 3. - С.27-28.

73. Романюк Є. У майстерні слова (система уроків зі словотвору) // Українська мова та література в середніх школах. -2004. - №4. - С. 8-15.

74. Скуратівська Г. Формування загальнонавчальних умінь підчас вивчення фонетики, графіки, орфоєпії, орфографії / Українська мова і література в школі. - 2003. - № 8. - С. 13-16.

75. Симоненко Т.В. Шляхи і засоби формування національно-мовної особистості у школі (5-7 класи) // Українська мова та література в школі. - 2000. - №1. - С.26-28.

76. Симоненко Т.В. Формування національно-мовної особистості на уроках української мови (5-7 класи) // Дивослово. -2000. - №1. - С. 39-41.

77. Сульниченко В. Вчимося спілкуватися правильно // Українська мова й література в

середніх школах. - 2001. - №5. - С. 99-104.

78. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.: метод. посібник / Пометун О.І., Пироженко Л.В. За ред. О.І. Пометун. - К.: Видавництво А.С.К., 2004. - 192 с.

79. Трунова В.А. Розвиток мовлення молодших школярів в умовах білінгвізму: (Монографія). - К.: Вища школа, 2001. - 98с.

80. Фасоля А. Азбука особистісно-зорієнтованого навчання //Українська мова й література в середніх школах.. - 2004. -№4. - С. 62- 67.

81. Федоренко О. Узагальнюючі логічні схеми на уроках мови //Українська мова та література в школі. - 2001. - №2. - С.23-24.

82. Федоренко В. Аналіз контрольної роботи // Українська мова та література. - 39 (295), жовтень 2002. - С. 19-20.

83. Хом'як І. Вивчення лексики у поєднанні з орфографією //Дивослово. - 2002. - №6. - С.20-24.

84. Хом'як І. Визначення орфограми у писемному мовленні //Дивослово. - 2000. - №2. - С.29-31.

85. Хом'як І. Практика навчання орфографії в загальноосвітній школі // Українська мова та література в школі. - 2000. - №4.- С. 14-17.

86. Хом'як І. Навчання орфографії у зв'язку зі словотвором //Урок української. - 2002. - №7. - С. 38-42.

87. Чешуріна Т.Г. Словникова робота на уроках української мови // Вивчаємо українську мову та літературу. - № 17-18(57-58) червень 2005. - С. 19-22.

88. Чміль Н. Етапи вивчення теми «Займенник» у 6-му класі. Система занять // Українська мова та література. - 44 (396), листопад 2004. - С.14-23.

89. Шляхова В. Опанування способів тлумачення лексичного значення // Українська мова і література в школі. - 2003. -№3. - С. 30-34.

90. Шляхова В., Нечитайло Н. Робота зі словниками на уроці української мови // Українська мова та література в школі. -2002. - № 8. - С. 11- 13.

91. Шевцова Л. Ситуативні завдання як ефективний засіб розвитку зв'язного мовлення учнів // Українська мова й література в середніх школах. - 2001. - №2. - С. 11-15.

92. Шуляр В. Як навчити школярів висловлювати свої думки? //Українська мова й література в середніх школах. - 2001. -№4. - С. 165-170.

93. Щербина В.І. Інтерактивні технології на уроках української мови та літератури / В.І.Щербина, О.В.Волкова, О.В.Романенко. - Х.: Вид. група «Основа», 2005. - 96с.

94. Ющук І. До методики синтаксичного аналізу речення // Дивослово. - 2003. - № 10. - С. 33-37.

95. Якименко Н., Рибалко К. Урок мови з використанням комп'ютерних програм // Дивослово. - 2001. - №11. - С. 49-51.

96. Ярмолюк А. Вивчення розділу «Дієприслівник» у 7 класі //Українська мова і література в школі. - 2004. - №4. - С. 17-19.

10. ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ

1. Дороз В.Ф., Ларіна Т.Е. Сучасний урок (українська мова та література): Навчально-методичний посібник для студентів філологічних факультетів ДОС. – [Інтернет ресурс] Режим доступу: twirpx.com/file/683757/

2. Голобородько Є.П. Усі уроки української мови в 10 класі – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: twirpx.com/file/416105/

3. План-конспект уроку з української мови в 7 класі. Прийменник – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: twirpx.com/file/395569/

4. Конспект уроку з української мови - Усний стислий переказ тексту... – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: twirpx.com/file/416468/

5. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: twirpx.com/file/157372/

6. Календарне планування укр.м. І сем. 5 клас – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: twirpx.com/file/408129/
7. Конспект уроку з української мови для 6 класу з теми Прикметник...- [Інтернет ресурс] – Режим доступу: twirpx.com/file/411350/
8. Пентилюк М.І. Вивчення української мови в 5 класі. Посібник. – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: twirpx.com/file/580935
9. Омельчук С.А., Ляшкевич А.І. Усі уроки української мови у 8 класі – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: twirpx.com/file/383138/
10. Голобородько Є. П. Усі уроки української мови в 10 класі. Академічний рівень. 329 с. – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: twirpx.com/file/442549/
11. Глазова О. Українська мова. Матеріали до уроків. 5 клас – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: twirpx.com/file/608339/
12. Диктанти і аудіодиктанти з української мови / Диктанти – 288 с. – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: twirpx.com/file/530009/
13. Котенко В.О. Українська мова. 5 клас: Уроки нового покоління... Х.: Ранок, 2011. - 248 с. - ISBN: 978 611 540 636 4 – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: twirpx.com/file/738098
14. Методика навчання української мови – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: filolog.mdpu.org.ua/index.php?... –
15. Лекцій з методика викладання української мови – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: otherreferats.allbest.ru/.../00094338_0.html -
16. Ганна Коваль, Тетяна Суржук, Методика викладання української мови. Рекомендації до виконання науково-дослідної тематики: Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - Тернопіль: Богдан, 368 с. ISBN 978-966-10-0900-3 – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: http://www.bohdan-books.com/catalog/book_137_2624/
17. Методика викладання української мови — [Інтернет ресурс] – Режим доступу: [uk.wikipedia.org/..](http://uk.wikipedia.org/)
18. Моделювання уроків української мови в школах нового типу – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: ua-referat.com/Моделювання_уроків_укра...
19. Методична робота вчителя-словесника : Методика навчання . – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: b-ko.com/book_228_glava_63_5._
20. Вивчення української мови в сучасній школі – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: knowledge.allbest.ru/.../2c0b65635b2ad68b... -
21. Методика викладання української мови в середній школі. Зошит – 1 – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: biblioteka-knig.net/.../16903-metodika_vikladannya_ukransko_movi...
22. Грибан Г.В. Застосування педагогічних технологій на уроках української мови – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: institute.novostimira.com/skachat_material_...
23. Урок-лекція укр мови у старших класах – [Інтернет ресурс] – Режим доступу: refsmarket.com.ua/searchdirect.php

